

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO ŽUPANIJE HERCEGOBOSANSKE

- Trg domovinskog rata 5 – 80 101 LIVNO • Bosna i Hercegovina •
- Telefon/faks: + 387 (34) 200 563 •
- e-mail: zdravstvo.hbzup@tel.net.ba • www.zzjzhbz.ba •

Broj, 01- 296 -1/20
Livno, 29.08.2020.god.

MINISTARSTVU ZDRAVSTVA HBŽ-e
LIVNO

PREDMET: Prijedlog Preporuka za rad škola kroz školsku 2020./2021. godinu

U skladu sa preporukama Federalnog Zavoda za javno zdravstvo FBiH , a imajući u vidu pogoršanu epidemiološku situaciju u Hercegovosanskoj županiji , Zavod za javno zdravstvo HBŽ-e predlaže slijedeće :

Preporuke za škole u kontekstu COVID-19 za školsku 2020./2021.godinu

Otvaranje škola se mora izvesti na siguran način i biti u skladu s općim javnozdravstvenim odgovorom na COVID-19, uz poduzimanje svih razumnih mjera zaštite učenika, nastavnika, drugog osoblja, te članova njihovih obitelji. Pri tome obavezno treba voditi računa o epidemiološkim i drugim faktorima.

Nadležna ministarstva obrazovanja moraju izvršiti procjenu na koji način se u svakom pojedinačnom kontekstu i modelu može doprinijeti učenju i blagostanju, te i zaštiti od faktora rizika koje sa sobom nosi ponovno otvaranje škola. U tu svrhu:

- Preporuča se otvaranje škola uz maksimalno ograničenu interakciju učenika i osoblja, te strogo pridržavanje higijensko-epidemioloških mjera.
- Educirati sve osoblje i učenike, upoznati roditelje o njihovoj odgovornosti i o mjerama za sprječavanje širenja COVID-19, kao i o važnosti istih.
- Ažurirati ili razviti planove za izvanredne situacije u školi. Ovi planovi moraju uključivati odgovorne osobe, aktivnosti koje se trebaju poduzeti u slučaju da netko od učenika , osoblja ili njihovih ukućana bude bolestan, sa sumnjom na COVID-19; kao i određenu prostoriju ili područje za izolaciju oboljelog. **U tu svrhu škola je OBVEZNA imati tročlani krizni stožer škole od kojih će jedan član biti u kontaktu s nadležnom zdravstvenom ustanovom, kao i Zavodom za javno zdravstvo HBŽ-e.**

Plan treba uključivati kontakte s lokalnom nadležnom zdravstvenom ustanovom, kojima se osoblje škole treba obratiti u gore navedenom slučaju, kao i sa roditeljima. Škola je obvezna planirati modele održavanja nastave za učenike koji moraju biti u samoizolaciji, kao i za roditelje i učenike koji spadaju u ugrožene skupine (o čemu će škole biti upoznate od resornog ministarstva obrazovanja). Planirati programe mentalne podrške i voditi računa o mentalnom zdravlju osoblja i učenika tijekom pandemije.

U cilju suzbijanju širenja COVID-19 , prije početka školske godine, škole trebaju OBVEZNO obavijestiti roditelje da:

- Dijete ne dolazi u školu ako ono ili članovi njegovog kućanstva imaju simptome respiratorne bolesti (povišena tjelesna temperatura, kašalj, poteškoće u disanju, poremećaj osjeta njuha i okusa, drugi simptomi: bolovi, glavobolja, konjunktivitis, proljev, osip na koži), ako im je izrečena mjera samoizolacije ili ako imaju saznanja da su zaraženi s COVID-19. S toga su roditelji ili staratelji **OBVEZNI** učenicima izmjeriti temperaturu prije polaska u školu i o istoj i eventualnim zdravstvenim promjenama djeteta izvijestiti razrednog učitelja i razrednika u predmetnoj nastavi putem dogovorenog komunikacijskog kanala. Također, roditelji ili staratelji su **OBVEZNI** voditi evidenciju o vrijednostima temperature koje ima dijete (obrazac su škole dužne dati učeniku prvi dan škole).

Roditelji ili staratelji učenika s kroničnim bolestima OBVEZNI su dati pisanu suglasnost za redovito pohađanje nastave svog djeteta. Ukoliko se roditelj izjasni da ne želi slati dijete na redovitu nastavu, škola je OBVEZNA organizirati nastavu na daljinu za tu djecu.

U slučaju pojave COVID-a 19 u našim obrazovnim ustanovama, cijeli razredni odjel ide u samoizolaciju gdje je evidentiran slučaj zaraze, a škola je OBVEZNA za te učenike organizirati nastavu na daljinu.

- Nastavnici ne dolaze u školu ako imaju gore navedene simptome. Svaki nastavnik je **OBVEZAN** prije polaska u školu izmjeriti temperaturu i o vrijednosti iste upoznati ravnatelja škole putem dogovorenog komunikacijskog kanala. Također nastavnik je **OBVEZAN** voditi evidenciju o vrijednostima temperature i isti predavati rukovodstvu škole ili osobi koju oni zaduže. Ukoliko nastavnik bude imao neke od gore navedenih simptoma, isti je **OBVEZAN** isti dan javiti se svom liječniku.

Osnovni principi prevencije su:

1. **Nošenje maski za učenike izvan učionice (prilikom ulaska i izlaska iz škole). Ukoliko ne postoji dovoljna fizička udaljenost preporučamo nošenje maski za sve učenike, nastavno i drugo osoblje. Preporučuju se platnene maske, koje treba redovito prati.**
2. **Nastavno osoblje je također obvezno nositi maske izvan učionica.**
3. **Preporuča se nošenje maski za učenike srednje škole ukoliko nije moguće poštovati socijalnu distancu od 1.5-2 metra.**
4. **Redovita higijena ruku sapunom ili drugim dezinfekcijskim sredstvima koja su dostupna u obrazovnoj ustanovi. Škole moraju osigurati redovno pranje ruku vodom i sapunom, dezinfekciju ruku sredstvima na bazi alkohola (min 60%). Na**

mjestima za pranje/dezinfekciju ruku staviti slikovne upute ili osigurati prisustvo osoblja za nadzor.

5. **Nalaže se OBVEZNO nošenje maski za sve učenike u javnom prijevozu i držanje socijalne distance, za što se obvezuju prijevoznici.**
6. **Učenici, nastavnici i ostalo osoblje trebaju ostati kući ukoliko su pozitivni na COVID-19 ili su u izolaciji. Ostati kući i u ukoliko su nedavno bili u kontaktu s osobom oboljelom od COVID-19.** Kroz edukaciju osoblja, učenika i roditelja preporučiti da se budno motri zdravstveno stanje, a posebno mogući znaci COVID-19, i da se pravovremeno kontaktiraju nastavno osoblje u školi i nadležne zdravstvene službe.
7. **Čistiti i dezinficirati školske zgrade, učionice i posebno sanitarne čvorove najmanje dva puta dnevno, posebno površine koje mnogi dodiruju (ograde, stolovi, sportska oprema, ručke na vratima i prozorima, igračke, pomagala za učenje i sl.). Za čišćenje koristiti standardna sredstva za čišćenje, za dezinfekciju prostorija preporučuju se preparati na bazi klora. Sva ova sredstva koristiti prema uputstvima proizvođača.**
8. **Neophodno je osigurati adekvatno provjetravanje prostorija u školi.** Kada god to vremenske prilike dozvoljavaju preporučuje se da određen broj prozora ili vrata u prostorijama u kojima se boravi budu otvoreni, u suprotnom otvoriti ih za vrijeme odmora i između smjena. Voditi računa o sigurnosnim i zdravstvenim rizicima.
9. **Organiziranje obroka u školama se ne preporučuje.** Učenici trebaju nositi vlastitu hranu i jesti u razredu, umjesto u drugim zajedničkim prostorijama.
10. **Škole moraju promovirati održavanje minimalne fizičke udaljenosti od 1,5 do 2 metra.**

Preporučene mjere za održavanje fizičke distance uključuju:

1. **Organizirati početak i završetak nastave svaki dan tako da u hodnicima i na ulazima/izlazima bude u isto vrijeme prisutan što manji broj učenika.**
2. **Ukinuti veliki odmor, a tokom malog odmora između sati učenici ne bi smjeli napuštati učionice.**
3. **Pojačati nazočnost i broj dežurnih nastavnika kako bi se u što većoj mjeri provodile mjere sigurnosti učenika tijekom boravka u školi.**
4. **Ukoliko se ne može provesti socijalna distanca u učionicama nalaže se smanjenje broja učenika u razredu na što manji broj (15 -20 učenika po odjelu) i onemogućiti nepotrebno miješanje između grupa/razreda. Udaljenost između mjesta za sjedenje mora biti najmanje 1,5 do 2 m.**
5. **Skratiti trajanje nastavnih sati na 35 minuta kako bi se u školama koje imaju smjensku nastavu izvršilo potrebno provjetravanje i čišćenje škola, uz mogućnost dodatnog skraćanja zadnjeg školskog sata.**
6. **Nastavni proces provoditi isključivo razrednim tipom, s nikako kabinetskom nastavom kako ne bi došlo do neželjenih kontakata učenika.**
7. **Rukovodstvo školske ustanove s većim brojem prvašića (matične škole), dužno je prvi dan škole u različitim vremenskim intervalima primiti prvašiće po odjelima na mjestima gdje se može poštovati propisani razmak i sigurno. Roditelje prvašića ranije obavijestiti o vremenu ulaska prvi dan početka škole i s popisima na školskim stranicama. Roditelji su obvezni prilikom dolaska u školu imati maske.**

8. Ne dopušta se organiziranje športskih natjecanja i drugih događaja koji stvaraju gužve.
9. Preporuča se smanjenje broja nazočnih u zbornicama (uz nošenje maski i držanje socijalne distance) i preporuča se njihova nazočnost u razrednim odjelima u razrednoj nastavi, kao i povećana nazočnost predmetnih nastavnika u odjelima u kojima nastavnik ima sljedeći sati tijekom kratkog odmora.
10. U sklopu tjelesnog odgoja preporučuje se izvođenje samo individualnih vježbi, te iste organizirati što više na otvorenom prostoru kada to dopuštaju vremenske prilike.
11. Srednje škole u kojima učenici pohađaju praktičnu nastavu izvan školske ustanove, rukovodstvo škole je obvezno usuglasiti uvjete boravka učenika tijekom trajanja praktične nastave, ukoliko istu nije moguće provesti u školi.

**Ravnateljica ZZJZ-HBŽ-e:
Dr.Diana Mamić spec.epidem.**